

ЛЕНИН ФИНЛЯНДИЯДА

Хельсинки, Тампере, Турку. Бу ерларда В. И. Ленин биринчи рус революцияси даврида яшай 1917 йил куз пайтларида бўлди. Мустақил Финляндия давлатининг ташкил топиши ҳам Ленин номи билан боғлиқдир.

Тампере (шведчада Таммерфорс) — фин ва рус ишчиларининг ўз озодликлари учун биргаликда олиб борган курашларининг ва пролетар ҳамкорлигининг бешигидир. Бу ерда Ленин бошқиб большевикларнинг биринчи ва иккинчи Таммерфорс конференцияси бўлиб ўтди. XX асрнинг бошларида Тампере йirik саноат маркази, пролетар шаҳрига айланди. Шунинг учун ҳам фин ишчилар ҳаракатининг кузга кўринган арбоби И. Сирола Тампере рус социал демократларига уларнинг ўзлар учрашиб туриши мумкин бўлган хавфсиз жой деб таъсис этган эди. Маълумки, 1905 йилнинг октябрларида Ленин ва большевиклар партиянинг қавбатдаги съездида зўр тайёргарлик кўра бошлайдилар. Бу съезд Россия ишчилар синфининг интернационал ҳамкорлиги масаласини ҳал қилиш керак эди. Бироқ темир йўлда забастовка ҳаракатининг ва Москвада курулди кўзголонининг бошланиб кетиши натижасида Тамперега кўп делегатлар кела олмади. Натижада Тамперега келган большевик делегатлар съезд ўрнига 1905 йил 12—17 декабрда конференция ўтказишди. Конференцияда партияни бирлаштириш, ҳозирги куннинг асосий вазифасини, деб кўрсатиб ўтди. Бу конференцияда Ленин ҳозирги аҳвол ва агар масалалар тўғрисида нутқ сўзлади. Большевикларнинг Тампередаги бу конференцияси учинчи қаватдаги «Ишчилар уйи»нинг катта бўлмаган залида бўлиб ўтди. 1946 йил январь ойида бу залда «Финляндия — Совет Иттифоқи» жамиятининг Тампере бўлимининг таъбулоси билан Ленин музейи ташкил этилди. Музей директори В. Лихтенберг бизга бу ерда мамлакатнинг ҳамма бурчақларидан халқор пролетариатнинг буюк доҳиси В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти билан янада чуқуროқ танишиш учун кўпгина ишчилар келиб турганликларини айтди.

Тампередаги Ленин музейига Совет Иттифоқидан ҳам жуда кўп кишилар келиб кетмоқда. 1959 йилнинг ўзидеки мингдан ортиқ совет граждандари бу музейнинг жуда бой экспонатларини кўриш бахтига мувова бўлишди. Ўртоқ Н. С. Хрущёв 1957 йили Финляндияда бўлган вақтида Ленин музейида бўлиб ва совет халқи номидан музей ҳодимларига ва Финляндия ишчилар синфини В. И. Ленин Финляндияда бўлган вақтидаги ёдгорликларини жуда аяблай саклаётганликларини учун табриклиди.

Музей Совет Иттифоқидagi мактаб ўқувчилари билан узлуксиз хат ёзишб туради. Улар ҳар кунни кам деганда Москва, Ленинград, Киев, Норильск, Мурманск, Астрахань ва бошқа шаҳарлардан 15 тагача хат олиб туради. Мактаб ўқувчилари баъзиларининг ёзган хатлариди В. И. Лениннинг Финляндияда бўлган вақтларининг ҳикоя қилувчи материаллар юборишни сўрайдилар. Павлодар областидаги Александровск ўрта мактаб ўқувчиларидан келган бир хатда, ўқувчилар ўз мактабларига ташкил этилган иштирокчилар Ленин тўғрисидаги материаллар юборганликларини учун музей ҳодимларига жуда катта миннатдорчиликларини билдирган.

РСДРП IV съезде очилиши олдидан Владимир Ильичнинг Хельсинкига келишига бағишланган экспонатлар ҳам кишининг диққатини ўзига тортиди. 1906 йил баҳорда Ленин Хельсинкида съездининг большевик делегатлари билан уч кунлик кенгаш ўтказди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати социалистик қонунчилигини мустаҳкамлаш тўғрисида тинмай раҳбарлик қилиб келмоқдалар. Социалистик қонунчилик — социалистик тузум ва ягона давлат интизомини янада мустаҳкамлаш, совет граждандарининг Конституцияда берилган ҳуқуқларини амалда ҳимоя қилиш омилдир.

Социалистик қонунчиликка рия қилишни таъминлашда меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари муҳим роль ўйнайди. КПСС XXI съездининг қарорларида кўрсатиб ўтилганидек, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларнинг ролди жамият тараққийотининг ҳозирги даврида янада кўпроқ ўсиб боради. Улар саноат корхоналари, қурилиш объектлари, колхоз ва совхозларнинг иши билан, етти йиллик план топшириқларининг бажарилиши билан доимий шуғулланишлари, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ва маданий меҳнатини тўғрисида кўпроқ раҳбарлик қилишлари лозим. Совет ташкилотлари активлар оmmasиқа қанча кўп талиб иш кўрсатсалар, социалистик демократияни қанчалик кўп кенгайтирсалар, сансалолиқ ва бюрократизм кўринишларини қатъият билан қанча тез бартараф қилолсалар уларнинг иши шунча самарали бўлади.

Коммунистик қуришда меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ролини ошириш социалистик қонунчилигини мустаҳкамлаш ва граждандарининг ҳуқуқларини муҳофаза қилиш билан боғлиқдир. Социалистик қонунчилик совет демократиясининг муҳим элементларидан биридир. Шунинг учун ҳам меҳнаткашлар депутатлари Советлари ўз фаолиятида, ўз маъмурий территорияларида социалистик қонунчиликка сўзсиз рия қилишлари лозим.

Маҳаллий Советларнинг социалистик қонунчиликка рия қилиш соҳасида олиб борилган ишларига депутатлар ва кенг жамоатчиликнинг жалб этилишининг асосий, ташкилий формаларидан бири маҳаллий Советларнинг доимий комиссияларидир. Кейинги вақтларда Совет Иттифоқининг бир қанча шаҳарларида социалистик қонунчиликка рия қилиш ва жамият тартибини муҳофаза этиш доимий комиссиялари тузила бошланди. Бу комиссиялар зиммасига Советларга қарам бўлган ва бўлмаган муассасалар, корхоналар, ташкилотларнинг ва социалистик қонунчилигини амалда ошириш иши билан беvosита шуғулланувчи кишиларнинг ишларини, давлат тартибларини ва граждандарининг ҳуқуқларини муҳофаза қилинишини текшириш, шунингдек меҳнаткашлардан тушган ариза ва шикоятларнинг қандай ҳал қилинаётганлигини назорат қилиш, рўй берган нуқсонларни бартараф этиш, тартибни бузувчиларни тегишли ташкилотлар орқали жавобгарликка тортиш каби вазифалар юклатилган.

Социалистик қонунчиликка рия қилишда Тошкент шаҳар Советининг ролини ошириш мақсадида шаҳар Советининг 1959 йил март ойида бўлиб ўтган сессиясида социалистик

Финляндиядаги дўстлар бундай махфий кенгашиш ўтказиш учун хавфсиз жойини таллашга ҳаракат қилишди. Шунинг учун ҳам кенгаш гоҳ тамаки фабрикасининг биносиди, гоҳ Ленингра кўчасидаги «Армия спасения» залида бўлади. Бу вақтда Ленин Вебер фамилияси билан Вуоримехенкадаги 35-уйнинг кичик бир хонасида яшайди.

Ленин съездга тайёргарлик кўриши билан бир вақтда жуда катта ташкилотчилик ишларини ҳам олиб борди. Ленин ҳузурига тез-тез Россиядан меҳмонлар келиб турар эди. Ленин фин ишчилар синфининг мамлакатдаги вазиятини чуқур билишги билан жуда ҳайратда қолдиран эди.

1906 йил ноябрь ойида Ленин Тампереда большевикларнинг II конференциясини, 1907 йили ёзда Котка шаҳрида РСДРПнинг III конференциясини, 1907 йил ноябрь ойида эса Хельсинкида РСДРПнинг IV конференциясини ўтказди. Бу конференцияларда Ленин большевиктик резолюцияларни қабул қилдиришга муваффақ бўлади ва бир қанча муҳим масалалар юзасидан қарар қилади. Фин ишчилари ва социал демократлари бу ишларини йиғилишларни ўтказишга жуда катта ёрдам беради. 1958 йили РСДРП III конференцияси бўлиб ўтган Котка шаҳридаги «Ишчилар уйи» биносига ёдгорлик лавҳаси ўрнатилди.

1907 йили, яъни биринчи рус революцияси маълумиятга учрашган кейин реакция жуда авж олиб кетди. Чор охранинсининг агентлари зўр бериб В. И. Ленинни қидира бошладилар. Ана шундай бир вақтда большевиклар партияси ўз доҳисини жуда ақийт қилиб саклади. 1907 йил ноябрь ойининг охири ва декабрь ойларининг бошларида Ленин Олбьга (Хельсинки атрофида) келди ва бир қанча вақт Винстен пансионатида яшайди. Бироқ жандарма агентлари пансионатини ҳам келиб қидирла бошлайдилар ва бу ерда яшувчилар билан қизиқ бошлайдилар. Ана шундай оғир бир вақтда В. И. Ленин ва кейинроқ унинг ҳузурига келган Н. К. Крупская Туркуга жўнаб кетди.

1917 йил август—сентябрь ойида муваққат ҳукумат чор охранинг катта бўлими Ленинни топиб келишини деб буйруқ беради. Ана шундай оғир бир вақтда Владимир Ильич Константин Петрович Иванов фамилияси билан 293-паровозга тушиб Петрограддан Финляндияга жўнаб кетди ва бу ерда олти hafta туради. Бироқ муваққат ҳукуматнинг иксовчилари Финляндияда ҳам Ленинни қидира бошлайдилар. Натижада Ленин бу ерда ҳам унингнинг турган квартирасини ўзгартиришга мажбур бўлади. Жуда катта қийинчиликларга қарамастан Владимир Ильич Петроград билан мунтазам равишда алоқа қилиб туради ва большевикларнинг

Х. Азимов. Тошкентдаги 55-мактаб ўқувчилари

Ленин кунлари олдидан

Янгйўл районидаги 14-мактаб коллективни улуг Ленин кунларига тайёргарликни қилишб юборди. Ўқитувчилар ўқувчилар ва Инёзбонини қилишб аҳолини ўртасида улуг доҳийнинг ҳаёти ва революцион фаолияти ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар. Педагоглардан Ж. Боймиров, Б. Қўчоров, А. Басова ўртоқлар ўтказган суҳбатлар тингловчиларда яхши таассурот қолдириб. Мактаб ўқувчилари ҳам Ленин кунларига атаб фототириналлар, фототаъзалар, деворий газеталар чизмоқдалар, даваскорлар концерт программасини тайёрламоқдалар

М. Султонов.

швейкарларнинг курулди кўзголонга тайёргарликларига раҳбарлик қилади.

«Финляндия — Совет Иттифоқи» жамиятининг раиси С. И. Кильпи хоним бизни Хельсинкидаги Хакканиеми майдонига жойлашган беш қаватли уй билан таништирди. Бу уйнинг бешиқ қаватида Хельсинки полициясининг бошлиғи К. Ровио яшаган. Финляндиядаги дўстлар В. И. Ленинни шу полиция бошлиғининг уйига жойлаштирган эди. Финляндиядаги дўстлар Ленинни муваққат ҳукумат агентларидан қутқариб қолдиган бирдан-бир жой деб полиция бошлиғининг квартирасини танлаган эдилар. Полиция бошлиғи ҳам унинг уйида Ленин яшаётганлигини сезар эди, ва у, Владимир Ильич Керенскийнинг контрразведкалари Ленинни қандай қўллар билан қидираётганликларини айтиб ҳам бериб турар эди.

Ленин полиция бошлиғининг уйида ўзини анча яхши сезди. Бироқ, бу квартира ҳам хавфдан холи эмас эди. Шунинг учун Владимир Ильич унингнинг турар жойини ўзгартирди. Аввало, бир неча кун Усенюскайи олдисида, сўнг эса паровоз машинисти А. Блумквистнинг квартирасида яшайди. Владимир Ильич унингнинг генерал асари бўлган «Давлат ва революция»ни шу Блумквистларнинг квартирасида тамомлайди. А. Блумквист 1951 йили вафот этади. Унинг рафиқаси Э. Блумквист ҳаёт, У ҳозир зўр ҳажон билан В. И. Лениннинг қандай қилиб муваққат ҳукуматнинг шайкаларидан яширинганлигини ҳикоя қилиб бермоқда.

1917 йил сентябрь ойида В. И. Ленин Марназий Комитетнинг қарорига биноан Хельсинкидан Виборга келди ва бу ерда туриб, Петроградда олиб борилаётган революцияга тайёргарлик ишларига раҳбарлик қила бошлайди.

Улуг Октябрь социалистик революциясининг галабаси фин халқининг тарихий тадбирига катта таъсир қилди ва натижада фин халқи миллий мустақиллигига эришди. В. И. Ленин 1917 йил 31 декабрда РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг Финляндияни мустақил давлат деб таниганлиги тўғрисидаги қарорига қўл қўйди. Совет ҳукуматининг бу қарорини Владимир Ильич Смольнида Финляндия буржуа ҳукуматининг вакиллари шахсан ўзи топширди. Ленинча миллий сиебат натижасида Финляндия шу тариқа Россиядан ажралиб чиқиб, ўз мустақиллигига эришди. Халқор пролетариатнинг буюк доҳиси туғилган кунга 90 йил бўлишини кенг нишонлаш учун жуда катта тайёргарлик кўрсатган фин халқи, В. И. Лениннинг буюк хизматларини ва сиймосини ҳеч ҳам унутмайдилар.

П. КОВАЛОВ, Хельсинки.

Ёшлар корхонасида

Пойтахтимиздаги йпак йиғирув фабрикасини ёшлар корхонаси десак хато қилмаймиз. Чунки унинг қайси цехига кирманг, қайси участкасида бўлманг, ҳамма ерда ўрта мактабни тугатиб, шонли меҳнат қучоғига отилган ёшларни учратасиз.

Корхона ҳам, унинг коллективи ҳам ёш бўлишига қарамай, ўтган йилдаёқ юқори кўрсаткичларга эришган эди. Меҳнатсевар ёшлар ёришлаган йутуқларни янада мустаҳкамлаш мақсадида етти йилликнинг иккинчи йилида ҳам зўр ғайрат билан ишлаётирлар. Шунинг учун ҳам улар I квартал плавини мўдатидан анча олдин бажаришга ва плавдагидан ташқари 1,5 минг килограмм пилла йиғириб беришга муваффақ бўлишди.

Доҳимиз В. И. Ленин туғилган кунини муносиб ҳадиялар билан кутиб олиш учун курашаётган фабрика ишчилари ҳозир май ойи ҳисобида маҳсулот ишлаб чиқаришлар. Фабриканинг ана шундай йутуқларини қўлга киритишга ўртоқ А. Бозорқуллов бошлиқ 7-бригада аъзолари айниқса катта ҳисса қўшдилар.

Қисқа муддатда ўз касбининг устаси бўлиб етишган Ф. Алишурова, А. Ёқубжонов, У. Тоштов, С. Акбаров ва бошқалар шу кунларда сентябрь ойи ҳисобида пилла йиғириб беришлар. Бундан ташқари цехларни кенгайтириш, устaxonани шу йилнинг иккинчи квартали охиригача қилиш

3. МУҲАММАДЖОНОВ.

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

Раиса ўрта мактабни тугатиб, пойтахтимиздаги электр-ремонт заводида сиз ўрнини бўлиб ишга кирган дастлабки кезларда, тегишкур дугоналари сиз ўраш ҳам касбини, деб уни уялтиришган эди. Лекин Раиса бу гапларини назар-писанд қилмай, сиз ўриш операциясини мукамал ўрганиб олиш учун сидқидиллик билан ишга киришди. Кўп ўтмай у ўзи бошқараётган

ЎРНАК ОЛСА АРЗИЙДИ

— Жени, биласанми, Г-807 лампочасидан бир ойда 50 та сиз алмаштирибиз-а. — деди бир кун бош механик Михаил Архипович.

— Нахотки? — ишончирмади Евгений.

— Ха, 50 та. Хар лампочка 15 элман. Хисобла, 750 сўм! Хар ойда 750 сўм бехудага नेताпти. Бош механикнинг бу сўзлари ҳаммасларни қатори Евгений Самсоновни ҳам ўйлантириб қўйди. Нормал шароитда хар бир лампочка 500 соат ишлаш керак. Лекин вагон тезлигининг орта бериш билан содир бўладиган «титраш»лар лампочканинг хизмат муддатини икки баравар қисқартириб юборади. Бу намчиликларни йўқ қилиш учун вагон конструкциясига ўзгариш киритиш керак. Бу анча маҳол, катта маблағ сарф қилишни талаб қилади. Нахотки, радио-трансляцион аппаратнинг ишлаш режимини ўзгаририб, максалда энишчи мумкин бўлмаса? Шундай фикр Самсоновнинг бутун биринчи радиоприйёмини қамраб олди. Ахир масала жиддий, уни тезроқ ҳал қилиш керак.

«Сабр таги — сариқ олтин» дейди халқимиз. Кўнг, сабот билан ўқиш, ўрганиш, изланиш, ўқусиз ўтказилган бедор тушлар бекор кетмади. Евгений Александрович радио трансляцион аппаратнинг катод занжирига қўшим

станокни шу қадар пухта ўрганиб олдин, корхонада энг умумий ишлайдиган станок Раксаник бўлиб қолди.

Эндиликда завод коллективни моҳир сиз ўрнини Раиса Кислованинг номини хурмат блан тила олаётир. Раиса ҳам доҳимиз В. И. Ленин туғилган кунининг 90 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Бирор кун йўқки, у емена топширигани ошириб бажармасин. Суратда: ўртоқ Р. Кислова иш устида.

В. Кожеников ва М. Турсунжоев фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Устахона заводга айланади

Қауарал плавини муддатидан етти кун олдин анча ошириб бажарган Оржоникидзе районидаги «Главселектро»га қарашли электр-механика устахонаси коллективни доҳимиз туғилган кунини муносиб кутиб олиш мақсадида ишларни янада жамаллаштириб юборди.

Коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашаётган ўртоқ В. Сатторов бошлиқ электрмоторлар ремонт қилиш бригадаси аъзолари социалистик мусобақада айниқса яхши натижаларни қўлга киритаётирлар. Улар иккинчи квартал топширигини бажарай деб қолдилар.

Устахона коллективи трансформаторлар комплекти, электрочитлар, радио ва телевизор трансформаторлари ва бошқа электр асбоб-ускуналарни ишлаб чиқаришни тинмай ошириш билан бир қаторда маҳсулот сифатини яхшилаш ва таъминларини тартиб ҳам аризонлаштириш учун илҳомий ташаббус кўрсатмоқдалар. Улар етти йилликнинг иккинчи йилида маҳсулот танархнин 15—20 процентга камайтириш ва меҳнат унумдорлигини 35 процент оширишга аҳд қилганлар. Бундан ташқари цехларни кенгайтириш, устахонани шу йилнинг иккинчи квартали охиригача қилиш

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ча конденс

ТОНГ ШАБОДАЛАРИ

(Қ Ҷ Ш И Қ)

Алвон шафок заррин нурга чўлғонган чоғда,
Нур порлайди, ел ўйнайди гул тўла боғда.
Ел ўйнайди, сочларинини тараб ўтади,
Эрилайди, юзлариндан келиб ўпади.
Шунда сенга боқдим,
Юрагимга ўт ёқдим.
Гул фаслида гулгун юзинг, гулдек очилган,
Қоматингнинг сибил сочинг кучиб чулғонган.
Бог негасан, боғбон бўлиб гуллар энибсан,
Чечаклардан поёндозини ерга сочибсан.

Шунда сенга боқдим,
Юрагимга ўт ёқдим.
Яна эсар тонгги шабода,
Кучоғида, ўша гул боғда —
Хайт куйи тилларда янграб,
Севгимнинг ишигидан боғлар жаранглаб.
Хамон сенга боқдим,
Юрагимга ўт ёқдим.

М. ҚОРИЕВ.

МЕНИНГ БАТАНИМ

(Қ Ҷ Ш И Қ)

Менинг батаним улкан, ҳур
диёр,
Иссиқ бағринида халқлар
бахтиёр.
Таърифлаб мадҳинг дилдан
куйлайман,
Янгираб доим шўх ялла, гулёр.
Оламга машҳур улус
Батансан,
Шону-шухратга тўлиқ Батансан.
Азамат, қувноқ ўғил қизларинг,
Тупроғинг олтин-бўдиқ
Батансан.

Нурин сочмоқда Ленин чироғи.
Обод, чароғон юртинг ҳарёғи.
Доно партия бизларга устоз —
Эркесвар халқнинг суянган
тоғи.
Менинг батаним овоз, ҳур диёр,
Иссиқ бағринида халқлар
бахтиёр.
Таърифлаб мадҳинг дилдан
куйлайман,
Янгираб доим шўх ялла, гулёр.

Акмал ПУЛАТ.

ШЕЪРИМ

Шеърим, сен учқур отмасан,
Сайр этганда қуш қанотмасан.
Суянганда, азиям тоғимсан,
Юрак меҳрини, чаман боғимсан.
Сен-ла дўста кучоқ очаман,
Енга сен-ла ғазаб сочаман.
Гул терман ҳайт боғидан,
Сув нчаман меҳр булоғидан.
Иўқ жаҳонда сендек вафодор,
Латофатли меҳрибон дилдор.
Шўх куйларга жўр овозимсан,

Дўстлар аро юрак созимсан.
Сен чертасан кўнглим торини,
Куйлаб дилда ҳарна борини.
Сен бошлайсан халқ хизматига
Лойиқ бўл, деб эл ҳўрматига.
Батан берган қалам менга ёр.
Партиямиз устоз, мададкор.
Черт, чертаб кўнглим торини,
Куйлаб дилда ҳарна борини.

Ш. ШОМУХАМЕДОВ.

ОРЗУМ

Хур ўлканнинг гулшан кўйида,
Гулдай яшнаб, қулган ҳайтим,
Бир ҳаётини, унинг завқидан,
Дилда йўшар меҳру индоним.
Бахтли халқим яратган боғлар,
Мени дилшо, мафтун этди.
Незаранман унда ҳар чоғлар,
Завқи қалбим торин чертади.
Нурга тўлган ҳайт завқини,

Дейман дилим илҳами, шеъри.
Ҳайтимга нур сочган кўёш
Эрур она-Ватаним меҳри.
Бахтли элди илк, эзгу орзум,
Шодлигини сўйлашди доим.
Ёшлигини гулга бурнаган,
Она элни куйлаб муродим.

Зулфия МИРПУЛОВА.

НҲНЛАМ

Кун тоғ ўрқачига тирмашар
аста,
Новвот қояларда яққирайди
қор.
Юксак чўққилардан бошланган
бахор
Шалолалар билан интилар
пастга.
Езар соҳилларга фирўз
гилан,
Дарё бўлиб оқар Аму, Сирга,
Баҳор ўлкасининг қон томирига
Шарқираб киради фусувор
қўшам.
Эркин ВОХИДОВ.

СИР БҲИИ
САТРАЛАРИ

Бахти қулган боламан,
Очилган гул лопаман,
Тонг елидай еламан,
Тўй бор ерга келаман.
«Сир буйи саз бўлармиш,
Қиши ҳам ёз бўлармиш,
Тупроғи жаҳоҳирмиш,
Ингитлари Тоҳирмиш,
Қизлари Зухра змиш,
Юзлари нуира змиш.
Чолларин юрагида,
Оналар тилидаги,
Зугу ният бор змиш,
Бахт уларга ёр змиш,
Мўл ҳосил широримш,
Гул водий дийримш»,
Доб эшитиб отинимш,
Шўх осов фиротинимш,
Силаб ёлдин еламан,
Тўй бор ерга келаман.
Жарангун овозини,
Шўх нуганон сезини,
Ҳа, ишга солиқчиман,
Тўйингда қолмоқчиман,
Сен — номмуна фаслисан,
Замонларинг аслисан,
Хар бир бахши, ширининг,
Шеър ёзишга моҳирининг,
Сўзлар сўзи-нақилсан,
Бунга тамом ҳақилсан,
Сен тугилган кунингдан,
Зумрад наби тунингдан,
Унг неганди ишимш,
Сени деган ишимш!
Қаҳорда не норларинг,
Тиллодай илғорларинг,
Маррадан ошиб кетди,
Ҳайрати тошиб кетди,
Юрган ери гулистон,
Яшнади мисли бустон,
Ҳанишерлар хирмони
Бўлди элнинг достони.
Гул тўтай дўларига,
Не тўшай йўларига?
Наъра тортди шерайин,
Эр қилиқли эрдийин!
Зотан, қалбим тўқини
Авж олади тўй мунин,
Шу шеърим ҳиссам бўлар,
Тўёна — ҳиссам бўлар.

Тўра СУЛАЙМОН.

ҲИКОЯ

Яқинда редакциядан чиқиб фонтан
ёнидан ўтиб кетаётган эдим, кўзмага
бироз иссиқ кўринди. Қарасам, эски
танашин Тўраҳон Зокирова! Уч-
тўртта қиз газондаги гулларнинг та-
гини чопайтган экан, шуларга қараб
хаёл суриб турибди.
— Салом, — дедим ёнига бо-
риб. — Мени танимдингиз-а?
Тўраҳон менга ёғирлиб қаради-
да, мулобим жилмайди.
— Салом, яхши юрисизми?
— Раҳмат.
Биз қумушранг скамейкалардан
бирга ўтирдик. Тўраҳон унча ўза-
рмабди. Уша мен бундан 6—7 йил
илгари кўрган нимжон қиз. Фақат
бир оз тўлишибди, ҳаракатлари, гап-
ларида синовли сезилиб турибди.
— Анча бўлди кўришмаганимизга.
— Ҳа, — деди Тўраҳон. — Ле-
кин биздаки назардан пастдаги одам-
лар билан кўришиб нима ҳам қил-
дингиз? Муҳаббатларни кўпинча ил-
ғорлар қанайтиради.
— Унчалик эмас, — дедим ҳи-
жолатидан қутилиш учун куй-
либ. — Бир-икки марта бормоқчи
бўлиб отандим-у, лекин бормоқчиман.
— Нега, уядингизми?
— Ҳа, уядим. Сиздан уялдим.
Ушанда мақолам босилмаганди ҳеч
нарсга бўлмасини?
— Балки, — қизларини қисди
Тўраҳон ва ўйланб қолди. — Лекин
биласизми, — деди у бир оёдан
сўнг. — Мақоланинг чиққани ёмон
бўлмади. Кўнглик тегишли «Хулоса
қилибди олди, битта мен эмас. Аммо
лекин нега ўшанда индамадим, нега
розилик бердим? Эсласам хафа бўлиб
кетаман.
Тўраҳоннинг кўзи берган бу са-
водини ҳанг ўйга қайтарди. Нега
мен ҳам бир одамнинг гапи билан
ёзвердим, кўнглик билан маса-
халашмадим?
Уша йили мен район газетасида
ишлардим. Ёз кунларининг биринда
редакторимиз мени чақириб қолди.
— Раҳимжон, ҳозир «Қизил юл-
дуз» колхоздан телефон қилишди.
Тўраҳон Зокирова деган сўз соғувчи
қиз кеча 35 литр сўт соғиб олибди.
Бориб келсангиз, қайси сипирдан
шунча соғиб олибди, қандай қилиб?
Хўп дедим, ўша захотиёқ йўлга
тушиб, «Қизил юлдуз» колхозига
етиб келдим.
Тўри фермага келдим. Раис Хо-
лмат ака ҳам келиб қолди.
Раис иккаламиз ичкарига кирдик.
Сўт соғувчилар кетма-кет сўт то-
шираётган экан. Ферма мудир
Абдусамат аканинг ўзи қабул қилиб
олди.
— Абдусамат, хўш, ишлар қа-
лай? — сўради раис қизлар билан

Ёш ижодкорлар
тўғараги

Гулчеҳра бугун машғулота эрта-
роқ келди. Машғулот муҳокамага
қўйилган шеърларни бир-бир кўзлан
кечира бошлади. Шеърлар ёмон
эмас. Ҳар бирида ўзига яраша қалб
харорати, бадиийлик бор. Мана,
Тўқин Имомхўжаевнинг «Онамга»
деган шеъри. Поэтик жўшқин мис-
ралар, оригинал қофиялар шеърнинг
тагин ҳам ўқимшли бўлишини
таъминлаган.
Гулчеҳра навбатдаги шеърни кў-
лига олган ҳам эдики, хонага уч-
тўрт ҳамкасблари кириб келишди.
— Муҳокамага қўйилган шеър-
ларини ўқиб чиқдим, — деди Гулчеҳ-
ра Жўраева, — кўпчилиги менга
ёқди. Эркин Воҳидовнинг янги шеър-
лари анча жозибали чиқибди. Гул-
чеҳра Нуриддинов шеърларидаги ўх-
шатишлар жуда ўринли ишлатилган.
Лекин, менингча шеър устида яна
ишлашга тўғри келади.
Шеърлар юзасидан яна уч-тўрт
киши гапирди. Улар ҳам шеърлар-
нинг бадиий жиҳатдан ҳали у дара-
жада пухта ёзилмаганини эъти-
роф этиб, уларни қайта ишлаш ҳа-
қида ўз мулоҳазаларини айтишди.
Кейин шеърхонлик бошланди.
Ёш шоирлардан Илафур Хол-
мўжаев, Т. Имомхўжаев, Э. Воҳи-
довлар қувноқ ёшлигимиз ҳақида ёз-
ган янги шеърларини ўқиб берди-
лар...

— Тўғарагимиз, — дейди биз
билан суҳбатда тўғарақ раҳбари
Г. Жўраева, — «Ижодкор ёшлар
клуби»нинг кенжаси ҳисобланади.
Сафимиз ўтган қисқа вақт ичида
қўлгина ёш ижодкорлар ҳисобига
кенгайди. Ҳозир тўғарақ ўзининг 20
дан ортиқ актив аъзосига эга. Ҳо-
зирги кунда республика ёш ёзувчи-
лари конференциясига қизгин ҳо-
зирилик кўрмоқдамиз. Таниқли шоир
ва ёзувчилар тўғарагимизга яқиндан
ёрдам беришапти. Яқинда шоир
Султон Аббарий биз билан учрашиб,
бадиий маҳорат ҳақида суҳбат ўт-
казди. Машғулотларимизга Жумани-
ёз Жабборов, Саид Аҳмад каби ёзув-
чиларни таълиф этмоқчимиз. Тан-
қидчи О. Шарафуддинов эса поэтик
маҳорат ҳақида суҳбат ўтказмоқчи.
— Тўғарақ панида жойларда
учрашулар ўтказиш каби тadbирлар
ҳам борми?
— Яқин кунлар ичида област-
мидаги бир неча колхоз ва совхоз-
ларда, саноат корхоналарида, мак-

табларда учрашув кечалари ўтқа-
зишга киришамиз.
Тошкент шаҳар комсомол комите-
ти ташаббуси билан ташкил этил-
ган «Ижодкор ёшлар клуби» ҳозир
ўзининг ўнга ақин тўғарақларига
эга. Маъмур клуб ёш ёзувчилар тў-
ғарақининг истиқбол ҳақиқатдан
ҳам порлоқ. Чунки, ижодий тарбия
марказига айланиб бораётган ёш
ёзувчилар тўғараги қўлга киритаёт-
ган муваффақиятлар бунга аққол
кўрсатиб турибди.
А. АЛИЕВ.
Суратда: (чапдан, ўтирганлар)
Г. Жўраева, Г. Нуриддинов, А.
Отаметов, (турганлар) Т. Илдо-
шев, Э. Воҳидов ва С. Имом-
хўжаевлар янги ёзилган шеър-
ларини муҳокама қилмоқдалар.
М. Нуриддинов ва
С. Аҳмедов фотоси.

НАҚҚОШ

Колхоз клубининг деворларида
Кўрдим жозибадор ҳайт сайқалин,
Арзийди бахтимиз кўзгуси десам,
Нур билан йўғрилган нақшлар зарҳалин.
Бу ерда мусавффо Тошкент осмони.
Мовий денгиз наби кўрсатар намол,
Ололи мартенлар олтин тили-ла,
Бенқоб саботин сўзлайди яққол.
Нобб лавҳаларда уфурар чексиз
Пахтазор далапар жўшқин нафаси,
Сезилар Самарқанд боғин шарбати,
Фарғона гулларин муаттар иси.
Яшил бўёқларда жилваланаркан
Баҳмал либос кийган адрлар аси,
Шу он қўлғимда жаранглар гўё
Чўпонлар найининг дилрабо саси.
Бунда латофатли ўзбон баҳори
Навжувсан нелиндай қилар табассум,
Ишимиз, ишимиз, умиримиз фойзи,
Дилимиз муреди бўлган тараннум.
Ватан чиройидан олиб андоза,
Нақшларга санъаткор меҳрин ўйибди.
Гўзал замонимиз қадрамониға
Бу ерда абадий ҳайкал кўйибди.
Ғуломжон ИСМОЙЛОВ.

ЁШЛАРИМИЗ

Хур Ватанимда топди эътибор ёшларимиз,
Ватану элга бўлди ифтихор ёшларимиз.
Дарёю тоғлар оша жаҳонга кетди денги —
Қўриқ ерларни айлаб чаманзор ёшларимиз.
Жисми аро куч тўлғаниб ҳайт ишқи билан —
Биёбонларда кўйибди гўбур ёшларимиз.
Сахро кўнисида яратиб боғу дои маконим —
Кўнглилариди яшнар гулбаҳор ёшларимиз.
Мени истагай, гайратила қилгай муҳайб,
Бир-бирларига дўсту вафодор ёшларимиз.
Маъмур ва ширин турмушдан ортиб қўнвончи,
Тиллариди шўх яллаю гулёр ёшларимиз...
Ямин ҚУРБОНОВ.

РАЙХОН

Баҳор яшиллиги мангу чиройи,
Ором бағишлайди дулоқларинга,
Соғинган ёр наби телмурад доим,
Гўёни хуморден ардоқларинга.
Ариқ бўйлариди барқ урар сулув,
Шоввалардан тинглар шўх, ўйноқи куй.
Емғир... баргларига тўнлар инжу,
Гўбурдан тозариб таратар хушбўй.
Райхонлар, райхонлар, сўлим райхонлар!
Чаманзор боғининг энг нафис гули,
Райхонсерларлар қизлар, раёнолар
Шўхлиқ қилиб ўтган зулфи, қонили,—
Текнамиди сизга елда тўлғаниб?
Инганиди сизга зулфдан муаттар?
Қониллар атрига олгансиз қониб,
Хушбўй бўлмасиндиз йўсқа бу қадар!
Юсуф ШОМАНСУРОВ.

ҚИШЛОҒИМ

Мунча ҳам гўзалсан, о, яшил
қишлоқ,
Қаёққа қарамай нури хаммаёқ,
Бепое пахтазор, ерларинг бўли,
Сен — меҳнат, ижоду бахтларга
тўлиқ.
Баҳмал қирларингу, гул
боғларинг
Чечаклар ишқиди негизман
минг бор.
Қувноқ болалигим шод
ўтказганман
Қизлар-ла айтишиб хушқачқ
гулёр.
Янги ГЭС, бинолар ҳуснингга
чирой,
Шўлангга ҳавас-ла боқар кунда
ой,
Заррин тупроғинида унади гавҳар,
Севинч-ла бошларан сенда ҳар
саҳар.
Зумрад водиларинг гуркираб
тувар,
Қаналлар яққираб мавжланиб,
тўлиб.
Қалбимнинг кўшиғи, қадаран
қишлоқ,
Қўлда саз куйлайман мафтунинг
бўлиб.
Фотима ТОШМАТОВА.
„ТОШКЕНТ
ҲАҚИҚАТИ“
3-БЕТ, 10 АПРЕЛЬ, 1960 ЙИЛ.

Тошкентдаги 1-ўрта мактабнинг 9-синф ўқувчилари шаҳар ижроия комитети саноат бошқармасининг 2-тикув фабрикасида ишлаб чиқариш практикани ўтказишда. Хафтаннинг белгиланган кунларида бу ерга келиб турадиган ўқувчилар чеварлик касбини яқиниқ ўрганаётirlар. Суратда: фабрика ишчиси Галина Ваменжнова практикант ўқувчиларга чокни қандай тикитини ўргатишда.

Гигант телескоп

Совет астрономия фани тез орада янги, дунёда энг кучли бўлган телескопга эга бўлади. СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси Д. Д. Макусов раҳбарлигида Пулковода кўзгусининг диаметри 6 метр бўлган телескопга мўлжалланган бинининг проекти ишлаб чиқилди.

— Ҳозирги замон астрономия фанининг ривожланиши маълум даражада инструментларнинг куватига ҳам боғлиқдир. — дейди Пулково обсерваториясининг директори, СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси А. А. Михайлов. — Маълумки Калифорниядаги (АҚШ), Паламарс обсерваториясида диаметри 5 метрли бўлган кўзгули телескоп бор. Янги совет рефлектори илмий практикага маълум бўлмаган тадқиқотлари амалга ошириш имконини беради. Бунда биринчи навбатда Сомон йўлидан ташқарида бўлган Галактикага қирмайдиган фазони ўрганиш кўзда тутилади.

Нихойат бу телескоп ердаги спектраль анализ ва ҳозирги замон электрон техникасини қўлланиб юлдузларнинг физик хоссалари ва тизимлишларини ўрганиш мумкин бўлади.

Пулково обсерваторияси янги телескопнинг ўрнатилиш учун яқин кичиратиш мақсадида илгари бошланган экспедиция қидиришларини бу йил давом эттирилади. Яқин кунларда Қазақ, Ўрта Осиё, Памир ва Узоқ Шарқда махсус экспедициялар жўнаб кетади.

Ҳаво совуқ келди

Ўзбекистонда ҳозир ҳаво жуда совуқ кетди. 8 апрелда республиканинг кўп районларида кечаси совуқ 4-8 даражагача борди. Бухоро областининг кўп районларида баъзи жойларида ҳатто совуқ 10 даража бўлди. Бундай совуқ ҳаво Арктикадан келиб, 6-8 апрель кунларида республиканинг ҳамма районларига ёйилди.

Апрель ойида ҳаво совуқ, қиёв тушуни ҳодисалари илгарилашган ҳам урғаб турса-да, бундай қаттиқ совуқ жуда кам бўлган. Мазали, ўтган 60 йил мобайнида республиканинг айрим жойларида 6-7 даражагача совуқ бўлиш ҳоллари фақат 3 мартагина қайд қилинган. Шулар ичида 8 апрелда бўлган совуқ республиканинг кўп территориясини ёйилгани билан фарқ қилади.

Яқин бир неча кун ичида ҳавонинг тадрижий равишда исини кутилади.

А. ТОХИРЖОНОВ,
инженер — синоптик.

ФЕЛЬЕТОН

Асқар полвоннинг миси чиқди

Асқар полвонни танимайсизми? Соёқ эски шаҳардаги машҳур беднабоноши? Наҳотки кўпол сўз, дағалликда тенги йўқ мағрур бу айтишарини ҳалигача танимаман бўлсангиз? Агар уни яқиндан танимоқчи бўлсангиз, ахириси бугунги йилги-лишга келинг...

Мана, Октябрь район ошхоналар трестига қарашли 3-чайнаининг 4 апрель кеч соат 5 га қақирилган ишлаб чиқариш кенгаши бир соатдан ортиқ кечикиб бошланди. Қварта планининг якуни ҳақида сўз полвон берилди.

— Мен 3-чайнага бошлиқ бўлман. Ойлик, квартал, йиллик планлар ҳам менга қўшиб беришди. Ҳозир 30 та тоқмага, 100 га ақин кишига раҳбарман. Ҳўш, санитария масаласига келсак... Бу соҳада ҳам ҳеч қандай қўйла бўзилгани йўқ. Мен...

Афсонавий доғдиларни бир қўйишда мот қиладиган полвоннинг «мен-мени» шу ерга етганда бирдай мўъжиза рўй берди. Зал эшиги тилга кирди:

«Ҳой, мўдотон, нега ёлгон сўзлайсан, санитария назоратчилари томонидан солинган қалладек қулф бир қанча вақт менда осигил турмадими?»

Полвоннинг тили тугилди. Лекин бир қутум сув ичиб ўзини ростлаб олиб, яна қолган жойидан олиб кетди:

— Иннайкейин савдо инспекцияси ҳам мени махтаб кетди... Полвон ғирт ёлгон сўзларди. Чунки Тошкент

область савдо инспекцияси текширишлардан сўнг, қисқа қилиб айтганда уни ваифасидан четлатиш ҳақида шу йилнинг 23 март кун қарор чиқарган эди.

Музокаралар бошланди.

— Ким сўзлайди?

— Мен!

Минбарга чайнаининг ошпази Х. Расулов чиқди.

— Асқар Отабоев коллективни менсимайди. Иши — ман-манлик, худбинлик, кун бўйи алақаерларда белана уриштириб ўриш. Бўш қолди дегунча ҳодимларни ҳақорат қилиб чиқди. Малакали ва тажрибага эгиларни эса ўстириш, уларга ёрдам бериш ўрнига ишдан бездирилди. «Заготовкани» баҳона қилиб Ленин-обод, Андижон ва бошқа шаҳарларга бориб бедана уриштириб келди, эки беданаволининг ҳам «заготовка»си бўлармики? Яна бу киши коммунист!

— Яна ким сўзлайди?

— Менга ҳам сўз беринг, — қўла кўтарди уборшчица Сайфулдинова.

— 18 йилдан бўён ошпаз эдим. Ҳеч асосиз «штан йўқ» баҳонаси билан 2 йил бўлди, уборшчица қилиб қўйди. Оғзи шалок, гинг десанг «бўш-таман» деб аёқ уради...

Мажлис давом эта берсин, айбонмалар ёзил берсин. Афти қийишқ одам ойнадан ўпқалмасин. Биз пайтдан фойдаланиб Асқар полвон дostonидан пича гапириб бермоқчимиз.

Полвон кўп эшикка бош сўқиб, кўп дароҳдан қўвилади. Цирк ар-

тистлигидан тортиб, омборчиликкача, миайлик кураш теремерлигидан тортиб, чойхоначиликкача — ишқилиб, тўғри келган эшикка ўзини уриб кўрган. Қаерга қадам қўйса, ўша ерда бир ишқал. Ўртасига қарабсизки, хайр-маъзур наса!

Нихойат, фалақининг тардиши билан Тошкент шаҳар Октябрь район ошхоналар трестига тасодифан жойлашиб олди. Шунгача у Чорсуда чойхоначи эди. Лекин бирон марта самовар жўмрагини бурмади. Бошқаларни қонунсиз ишлатиб, тушган пулни ҳаммага уриб, айшини сўриб ўраверди. Шундай қилиб, 1950 йилда трест кадрлар бўлимининг бўлат сандигидан полвоннинг делоси ҳам мустаҳкам жой олди.

Полвоннинг бошқа бир раҳбар ҳодим файзли ва обод қилган ошхонага бек чойхонага чанг солиб, ўзи жойлашиб оладиган галати олдати бор. Жойлашиб олган, ўша ер нообод бўлди, файз қўтарилади. Бу ерда ҳам худди шундай бўлди. Савдо қомдаларини бузиш, тарозилдан уриб қолдиш, ўзбонимчилик азжига чиқди. Бу орада шахсий делосига беҳисоб оғоҳлантириш, виговор ва қаттиқ виговорлар ёйилди. Шунча маъмурий жазони кўтариб ўриш учун чиндан ҳам полвон бўлиш керак.

Шунинг учун бўлса-керак, суянчиқлари уни гоҳ чойхоначи, гоҳ ошхона мудири қилиб арқалатиб ўришаверди.

... Энди ҳалиги йилгилишга қайтайлик. У охирига етай деб қолган

эди: сўзга чиққандар кўпчилигининг фикрини ифодалаб, бир оғиздан: — Асқар полвон беданаволикидан бошқасига арамдай, бундай бошқалиқнинг борида йўғи ахши, — дейишди. Мажлис ҳам тугади...

Шундан сўнг трест раҳбарларининг боши қотди. Чунки ишга редакция аралашиб қолган эди. Демак, бутун ҳақиқат жамоатчиликка маълум бўлиши турган гап. Нима қилиш керак? Ҳўжақўрғинга бўлса ҳам бирон чора кўриш керак. Нихойат баъзи бир мансабдор кишилардан пано излаб, оғри куйтаг таъвукдид идорама-идора югуриб юрган Асқар Отабоев трестга қақиртирилди.

— Сизга қандай чора кўрсак экан, бошимиз қотиб қолди? — сўрашди трест директори Н. Низомов ва партком секретари М. Тожиёв ўртоқлар.

— Мени бирор айбон бек эканми, — ўзини гўлаликка солиб эканми, — агар бек десаларинг, иқромман улуглар...

— Бор бўлганда қандоқ, полвон, — давом этди Низомов. — Чора кўрайлик десак, қўриб турибсиз...

ҲЕТ ЭЛЛАРДА

Тольяттининг нутқи

РИМ, 8 апрель. (ТАСС). Кеча Италия депутатлар палатасида янги ҳукуматнинг программ баёноти ишга бўлаётган музокаралар тугади. Италия Коммунистик партиясининг бош секретари Пальмиро Тольятти палата мажлисларидан бирида сўзга чиқиб, Тамброни ҳукумати илгари ҳукуматнинг энг ёмон вариантыдир, деди. Сенга ҳукумати ўз тақдирини янги фашистларни қувватлаш билан ошқоран боғламаслик учун истефода бўлса, деди Тольятти, Тамброни ҳукумати эса, кўпчилиikka аришмоқ учун, ҳатто, янги фашистларнинг ҳам ёрдамидан фойдаланишга рози эканлиги кўриниб турибди.

Христиан-демократик партия, социал-демократик партия ва республикачилар партияси вакилларида нобрат қаллионин ҳукумат тузиш йўлидаги уринишлар муваффақиятсизликка учраганили ҳақида тўхталиб, Тольятти дедик, бу муваффақиятсизлик йиллик саноатчилар ва клерикаллар аралашганлиги натижасида рўй берди. Сўнгра, Тольятти христиан-демократик партияси ичида зиддиятлар кўп бўлишига қарамай, у, коммунистларга қарши сиёсат шори остида ҳокимиятини танҳо ўз қўлида сақлаб қолш учун иттилий, фақат шу соҳадагина ақидилик кўрсатмоқда, деди.

Тольятти, коммунистлар Тамброни ҳукуматига қарши овоз берадилар ва унга қарши кескин кураш олиб бориб, янги кўпчилик вужудга келтиришга иттила берадилар ва коммунистларга қарши сиёсатни фош қила берадилар, деди.

Цейлон университетига совға

КОЛОМБО, 8 апрель. (ТАСС). Бутун СССРнинг Цейлондаги элчисини В. Г. Яковлев Келандидаги будда университетига бориб, Цейлондаги ана шу ўғув юртининг маъмуриятига Тошкентдаги В. И. Ленин номи Ўрта Осиё Давлат университетининг совғаси бўлган 350 китобни топширди.

Университетнинг вице-канцлери Кириватудуве Шри Прагнасарасовгани қабул қилиб олиб, Совет Иттифоқига чўқур миннатдорчилик билдирди. Бу совға, деди у, ҳар килкада университет ўртасидаги ҳамданий ҳамкорлиқни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади.

Н. НУМОМОВ.

Ботвинник-Таль матчи

7 апрелда жаҳон биричилигини учун гроемейстерлар М. Ботвинник ва М. Таль ўртасидаги шахмат матчининг 11-партияси ўйналди. Оқ донлар билан ўйнаган Таль бу сафар янгича юртини қилди. У Реги дебютини қўйди. Бир неча юришлардан сўнг тахтада кураш кескин тус олди. 41-юршда бу ураруш мураккаб ҳолда кечиктирилган эди. Эртасига рақиблар курашин яна давом эттиридилар. Гроемейстер Таль қоралар, шохига ҳужум қилиб, бир сипоҳини қурбон қилди. Шундан сўнг кетма-кет никита ипиз ютуб олди. Ботвинник ўзининг фарзини эшиклигига келтириш учун курашди. Лекин унинг ёш рақибни устуқилини қўлга киритиб, бу ўйинни ютиши энг билиб қолган эди. Ботвинникнинг абдий шах бериш йўлидаги уриниши муваффақиятсиз қолди, ва 72-юршда ўйининг енгиланганидан тани олди. Энди матч ҳисоб Таль фойдасига 6.5:4.5 бўлди. Кеча 12-партия ўйналди.

эди: сўзга чиққандар кўпчилигининг фикрини ифодалаб, бир оғиздан:

— Ахир улуглар... — Сабр қилинг, бу бир йўли-да, тушундирганими? 5—10 кун ўтсин, излар босилиб, одамларнинг асидан чиқсин. Кейинчалик, яна биронта ошхонага мудири қилганимизда, шу билан олам гулистон...

— Ҳай дарвоқе, — жиддий қиёфада гап бошлади Тожиёв, — ҳалиги бедана масаласи... Шу, коммунист бўлатуриб беданаволик, эъни қиморозлик қилишнинг ўхшамаси иш. Нега мени бундан хабардор қилиб қўймадингиз, бу ҳунаринингизияи мендан бошқа ҳамма биларкан-ку. Мен бўлсам полвоннинг бедана уриштиришдан бехабарман, деб қасам чичим...

Ана шундай муҳокамалардан сўнг қарорга келишиб, буйруқ ҳам ёзилди. Ёзилганда ҳам, антиқа буйруқ ёзилди. Унда: Ёр неча сабабларга кўра «А. Отабоев 3-чайна мудиригидан олсини ва трест системасида бошқа вазифада фойдаланилсин» дейилган. Бундай принципсизликка нима дейсиз?

Асқар полвон достонига шундай хотима битамиз. У эл-юрта ҳолол хизмат қилмади. Шахсиятларастини тўғайли кўпчиликни менсимай қўйди, обрў-эътиборини йўқотди, коллектив назаридан қолди. Ҳулай, Асқар полвоннинг миси чиқди. Ҳопиговор бериб қўяқолингда, — мажлисда бериб полвоннинг ўзи хомшувина.

— Бўлмайди, виговорингиз тўлаб ётибди. Бу гал сал чўқурурқ ўйлашди. Ҳамма нарсани фикиран ўйлаб кўрилади:

— Сизни чайна бошлиги вазифасидан олиб, бошқа ишга ўтказамиз, нима дейсиз?

— Ахир улуглар... — Сабр қилинг, бу бир йўли-да, тушундирганими? 5—10 кун ўтсин, излар босилиб, одамларнинг асидан чиқсин. Кейинчалик, яна биронта ошхонага мудири қилганимизда, шу билан олам гулистон...

— Ҳай дарвоқе, — жиддий қиёфада гап бошлади Тожиёв, — ҳалиги бедана масаласи... Шу, коммунист бўлатуриб беданаволик, эъни қиморозлик қилишнинг ўхшамаси иш. Нега мени бундан хабардор қилиб қўймадингиз, бу ҳунаринингизияи мендан бошқа ҳамма биларкан-ку. Мен бўлсам полвоннинг бедана уриштиришдан бехабарман, деб қасам чичим...

Ана шундай муҳокамалардан сўнг қарорга келишиб, буйруқ ҳам ёзилди. Ёзилганда ҳам, антиқа буйруқ ёзилди. Унда: Ёр неча сабабларга кўра «А. Отабоев 3-чайна мудиригидан олсини ва трест системасида бошқа вазифада фойдаланилсин» дейилган. Бундай принципсизликка нима дейсиз?

Асқар полвон достонига шундай хотима битамиз. У эл-юрта ҳолол хизмат қилмади. Шахсиятларастини тўғайли кўпчиликни менсимай қўйди, обрў-эътиборини йўқотди, коллектив назаридан қолди. Ҳулай, Асқар полвоннинг миси чиқди. Ҳопиговор бериб қўяқолингда, — мажлисда бериб полвоннинг ўзи хомшувина.

— Бўлмайди, виговорингиз тўлаб ётибди. Бу гал сал чўқурурқ ўйлашди. Ҳамма нарсани фикиран ўйлаб кўрилади:

— Сизни чайна бошлиги вазифасидан олиб, бошқа ишга ўтказамиз, нима дейсиз?

— Ахир улуглар... — Сабр қилинг, бу бир йўли-да, тушундирганими? 5—10 кун ўтсин, излар босилиб, одамларнинг асидан чиқсин. Кейинчалик, яна биронта ошхонага мудири қилганимизда, шу билан олам гулистон...

— Ҳай дарвоқе, — жиддий қиёфада гап бошлади Тожиёв, — ҳалиги бедана масаласи... Шу, коммунист бўлатуриб беданаволик, эъни қиморозлик қилишнинг ўхшамаси иш. Нега мени бундан хабардор қилиб қўймадингиз, бу ҳунаринингизияи мендан бошқа ҳамма биларкан-ку. Мен бўлсам полвоннинг бедана уриштиришдан бехабарман, деб қасам чичим...

А. И. Микоян Бағдодга келди

БАҒДОД, 8 апрель. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян «ИЛ-18» махсус самолётида бугун бу ерга келди. СССР Ташқи савдо министрликнинг ўринбосари И. Ф. Семичастнов ва СССР Ташқи ишлар министрлиги Яқин Шарқ мамлакатлари бўлими мудирининг ўринбосари А. Д. Шчиборин А. И. Микоянга ҳамроҳ бўлиб келдилар.

Бағдод аэродромида ҳўрматли меҳмонни бош министр Қосим бошичилида Ироқ ҳукуматининг аъзолари, мастўл давлат арбоблари, Ироқ армиясининг юқори мансабдаги офицерлари, дипломатик корпус, СССРнинг Ироқдаги элчихонасининг элчи Г. Т. Зайцев бошичилидаги тўла состави, Ироқ пойтахти жамоатчилигининг вакиллари кутиб олдилар. Аэродромдан шаҳарга борадиган бутун йўл довомида Бағдод аҳолиси билан минглаб кишилар Совет-Ироқ дўстлиги шарафига ширлар айтиб, А. И. Микоянни табриқлаб турдилар.

„Хуш келибсиз!“

БАҒДОД, 8 апрель. (ТАСС). Ироқдаги бугунги ҳамма газеталар СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микояннинг Бағдодга келиши ҳақидаги хабарини кўринарлик жойларда катта сарлавҳалар остида ёзган қилидилар.

Бағдоддаги биринчи совет саноат виставкасини очш учун келаятган А. И. Микоян визитини табриқлаб, «Анстиклол» газетаси сарлавҳасида: «Микоян жаноблари, хуш келибсиз!» деб ёзди. «Виставка очилиши муносабати билан А. И. Микояннинг Ироқ Республикасига визити, —

деб ёзди газета, — республикамиз тарихидаги энг муҳим визитлардан бири ҳисобланади. Бу визит, шубҳасиз, Ироқ халқи билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстона алоқаларни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади».

«Албиллод» газетаси «Биз ҳўрматли меҳмонни — улуг дўстона давлат вакилини табриқлаймиз» сарлавҳали мақоласида А. И. Микояннинг «Халқлар озолиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиб чиқаятган давлатнинг» вакили эканлигини таъкидлайди.

„Бандунг руҳи“—тинч-тотув яшаш руҳидир

ЖАКАРТА, 8 апрель. (ТАСС). Осиё ва Африка мамлакатларининг тарихий Бандунг конференцияси бошланган кунга 18 апрелда беш йил тўлади. Ана шу воқеа олдидан ТАСС мухбири бу конференциянинг раиси, Индонезиянинг собиқ бош министри Али Сastroмиджойо ҳўзурида бўлди.

Бандунг конференциясининг олижаноб принциплари, дейди Сastroмиджойо, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик, бошқа мамлакатларнинг суверенитетини ва манфаатларини ҳўрмат қилиш, ҳамкорлик қилиш, жанжалли масалаларни тинч йўл билан ҳал қилиш принциплари, тинчликни мустаҳкамлаш принциплари жаҳон мамлакатларида гўят маъқулланди ва кун сайин тобора кўпроқ қўллаб-қувватланмоқда. Осиё ва Африка мамлакатларининг шундан кейинги ҳамма конференциялари ана шу конференция руҳида, «Бандунг руҳида» ўтди. «Бандунг руҳини» янгидан-янг мамлакатлар қабул қилмоқдалар.

Синнинг мамлакатининг бу принципларга катта ҳўрмат билан қараб, уларни жаҳондаги барча мамлакатларга ўртасидаги ўзаро муносабатлар учун ахши асос деб атади. Бундай баҳо бериш Бандунг конференцияси принципларининг адолатли эканлигини далилат беради. СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг АҚШ га қилган сафари, унинг президент Эйзенхауэр билан олиб борган музокаралари, «Камп—Дэвид руҳи»нинг вужудга келганили, килкада ҳўкумат бошлиқларининг

Медизор Украинада

10 АПРЕЛДА

12.00. «Физкультура билан шугулланинг».

12.15. Хўжжати фильм — «Уч революция хотиралари».

12.45. Бадий фильм — «Ок тиш».

19.00. Сўнгги ахборот.

19.20. Янгийўл маданият уйи бадий хаваскорларининг концерти.

20.00. «Жонажон ватанимиз бўйлаб» деган эшиттириш (ўзбек тилида).

20.30. Ўзбек куйларидан концерт.

21.10. Бадий фильм — «Ок тунлар».

СОЦИАЛИЗМ КўРАЕТГАН МАМЛАКАТЛАРДА

Корея Халқ Демократик Республикасида

САВДО-СОТИҚ РИВОЖЛАНМОҚДА

Корея Халқ Демократик Республикаси ҳозирги вақтда барча социалистик мамлакатлар билан бирга Япония, Хиндистон, Индонезия, Бирма, Габриль Гвинея, Англия, Бирландия, Араб Республикаси, Австрия, Швейцария, Сингапур ва Ливан савдо фирмалари билан ҳам савдо-сотик қилмоқда. Бу йил КХДРнинг таъин савдосини янада кенгайтириш маъжлалланган. Чет элларга экспорт қилинаётган товарлар 1956 йилга қараганда 2.3 баравардан ортиқ, молларнинг хили эса яқин баравар ўсди.

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШДАГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР

Кореянинг шимолӣ қисмида чечак, вабо, безгак каби касалликлар батом йўқотилди. Республиканинг барча шаҳарларида юқумли касалликларга қарши марказлар бор. Эпидемияга қарши бўлимлар ҳамма уезд касалхоналарида ҳам очилган. Мамлакатда профилактика ва даволаш муассасаларининг сони кескин даражада кўпайди. 1959 йилнинг охирида 1949 йилдаги қараганда шифохоналар сони 3.2 марта, улардаги ўринлар сони 4.3 баравар ўсди.

НЕМИС ХАЛҚИНИНГ ҚАРДОШЛИК ЕРДАМИ

Республикада Германия Демократик Республикасининг ердми билан Хамхин шаҳрининг жанубий Хамгин вилоятида маъмурий марказ қурилятир. Шунинг учун ҳам шаҳар йилик саноат ва маданият марказларидан бирига айланиб бормоқда.

Бу ерда ГДРнинг ердми билан қурилиш материаллари корхонаси ҳам барпо этилятир. Яқинда керамика буюмлари ишлаб чиқарадиган завод ишга туширилди. 1960 йилгача Хамхин шаҳрида ГДР бетон трубалар, ойна толаси, сунъий муз, шолч оқлаш заводлари қуриб беради.

ОЗОДЛИК КўНИНИНГ 15 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

Шу йил 15 августда Кореянинг Совет Армияси томонидан озод қилинганлиги 15 йил тўлади. Шу муносабат билан яқинда Корея меҳнат партияси Марказий Комитетининг Президиуми ана шу 15 йиллиқни корейс халқининг миллий байрами сифатида кенг нишонлаш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу миллий байрамни ўтказиш учун байрамга тайёргарлик марказий комиссияси тузилади. Бундай комиссиялардан республиканинг барча вилояти, шаҳар ва уездларида ҳам ташкил этилади.

ЎЗ ВАТАНЛАРИГА ҚАЙТИЛАР

Бундан бир неча ой муқаддам Корея Халқ Демократик Республикаси билан Япония Қизил крест жамиятлари ўртасида илгилардан Японияда ишлаб турган корейс граждандарини шимолӣ Кореяга қайтариш тўғрисида битим имзоланган эди. 130 минг корейс ўз Ватанига жўнаб кетиш хоҳишини билдирди.

Ҳозиргача корейс граждандаридан 10 мингдан ортиқ киши Корея Халқ Демократик Республикасига қайтиб келди. Уларнинг барчаси ўзлари хоҳлаган иш билан таъминланди. Ёни республиканинг ўрта ҳамда олий қўув юртларига қабул қилинди. Ватанга қайтиб келиш давом этмоқда (ТАСС).

Редактор: З. ЕСЕНБОВЕВ.